



γαμε όσο πιο γρήγορα μπορούσαμε. Φτάσαμε σε μια πλατεία. Εκεί υπήρχε ένα άλλο καφενείο, αλλά ήταν κλειστό. Ήταν 8.00 η ώρα το πρωί. Δεν είχαμε ιδέα που πηγαίναμε... Μπροστά μας ήταν μια εκκλησία Ελληνική, λεηλατημένη, ρημαγμένη. Ούτε ένα ίχνος Χριστιανικού στοιχείου! Μόνο το σχήμα του κτιρίου και το καμπαναριό θύμιζαν Χριστιανική Εκκλησία. Συναντήσαμε έναν ηλικιωμένο και του μιλήσαμε Ελληνικά. Μας απάντησε. Τον ρωτήσαμε αν γνώριζε κάποια από τα σπίτια που ψάχναμε.

Ο Τούρκος μας είπε: “Από την Εκκλησία και πέρα εγώ δεν έχω περάσει από την ώρα που έπεσε η πρώτη σφαίρα. Δεν ξέρω. Δεν έχω περάσει το σημείο αυτό ποτέ! Ρωτήστε κάποιον άλλο”...

Είδαμε ένα άλλο καφενείο στα δε-



## Άγαλμα του Κεμάλ στα κατεχόμενα

Λίγες μέρες πριν την 35η επέτειο της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο, στήθηκε στο κατεχόμενο τμήμα της Λευκωσίας άγαλμα του Κεμάλ Ατατούρκ, έφιππου, με σπαθί στο χέρι. Το άγαλμα, στραμμένο προς τις ελεύθερες περιοχές, είναι η πρώτη εικόνα που θα εισπράττουν όσοι Ελληνοκύπριοι περνούν στο κατεχόμενο τμήμα από το οδόφραγμα «Κέρμια», στη Λευκωσία. Η τουρκοκυπριακή εφημερίδα «Αφρίκα», σε επικριτικό της δημοσίευμα, σημειώνει πως είναι «το πρώτο άγαλμα στα κατεχόμενα, του Ατατούρκ με σπαθί, με τη μορφή του να θυμίζει Οθωμανούς αυτοκράτορες».

ξιά μας, με αρκετούς Τούρκους Όλα έδειχναν παλιά... Δεν υπήρξε καμμία βελτίωση, καμμία προκοπή όλα αυτά τα χρόνια. Ήταν όπως ακριβώς τα βρήκαν. Δεν υπήρχαν μονοπάτια, μόνο ξερό κόκκινο χώμα. Μας δημιουργήθηκε η εντύπωση ότι δεν ήθελαν να μας εξυτηρηθούν στο ελάχιστο. Θα μπορούσα μάλιστα να πω ότι ήταν επιφυλακτικοί απέναντί μας.

Ρωτήσαμε ένα μικρό παιδάκι που στεκόταν απέναντι από την Εκκλησία. Μιλήσαμε ελληνικά. Το παιδάκι μας κοίταξε περίεργα και πήγε και φώναξε τη μητέρα του η οποία γνώριζε ελάχιστα ελληνικά και μας έδωσε να καταλάβουμε ότι ίσως μας βοηθούσε η γειτόνισσα.

Δεν μας εξυτηρέτησε ούτε κι αυτή. Σήκωνε τα χέρια για να μας δώσει να καταλάβουμε ότι δεν ήξερε καθόλου Ελληνικά. Αναρωτήθηκα για άλλη μια φορά βουβά, “πότε, επιτέλους, θα πάψουν να μας φέρονται λες και δεν θυμάται κανένας τίποτα σ’ αυτό τον τόπο”;

Απογοήτευση... Βγάσαμε φωτογραφίες στα κρυφά και τελικά η απόγνωσή μας, μας οδήγησε στον προαύλιο της εκκλησίας. Το λουκέτο ήταν πιασμένο με αλυσίδες, αλλά προς μεγάλη μας έκπληξη ήταν ξεκλειδωτό. Στο προαύλιο της εκκλησίας ήταν παρκαρισμένο το αυτοκίνητο ενός στρατιώτη. Δεν είδαμε όμως κανέναν...

Ο θείος ενός παιδιού από την παρέα, έκατσε απ’ έξω για να έχει το νου του...

Δεν υπάρχουν λόγια να περιγράψω το ‘κενό’ που ένοιωσα, αντικρύζοντας τον ιερό αυτό χώρο λεηλατημένο, εγκαταλελειμένο, αποδεικνύοντας την βαναυσότητα αυτού του λαού και την έλλειψη σεβασμού προς κάθε τι ιερό! Οι φωτογραφίες που βγάλαμε από το

εσωτερικό της εκκλησίας μιλάνε από μόνες τους...

**Τελικά το σπίτι το βρήκατε;**

Όχι. Η απογοήτευσή μας ήταν διπλή. Μας έμενε μόνο μια πικρή γεύση από το μέρος που αντικρύσαμε. Ρημαγμένα τα πάντα. Σαν να έχει σταματήσει το ρολόι του χρόνου σε κείνη την τρομερή μέρα της εισβολής.

Τα λόγια είναι πλέον περιττά. Οι φωτογραφίες μιλούν από μόνες τους.

Ήρθε η ώρα να γνωρίσει και ο υπόλοιπος κόσμος το βασανισμένο και περήφανο λαό του νησιού. Είναι ευκαιρία να επισκεφθούν περισσότεροι δημοσιογράφοι τα κατεχόμενα για να δουν από κοντά τι είδους «Δημοκρατία» υπάρχει εκεί.

**Από τα παιδιά της παρέας, βρήκε τελικά κάποιος/α το σπίτι των παππούδων του;**

Ναι. Δύο κοπέλες από την παρέα στάθηκαν πιο τυχερές. Αυτές γνώριζαν που ήταν τα σπίτια των παππούδων τους... Οι Τούρκοι που έμεναν στα σπίτια τους ήταν πολύ ευγενικοί. Μάλιστα τους κέρασαν ένα ποτό και μιλούσαν ελληνικά. Τους άφησαν να βγάλουν φωτογραφίες... Μίλησαν αρκετή ώρα...

**Θέλω να μου πεις, τώρα που γύρισες στο Σύνδεψ πως αισθάνεσαι από αυτή σου την επίσκεψη στα Κατεχόμενα;**

Μυρίζω ακόμα τον αέρα ανακατεμένο με χώμα... Χώμα Κυπριακό που δυστυχώς το απολαμβάνει ένας βάρβαρος λαός που δεν διαθέτει τον στοιχειώδη σεβασμό στη διατήρηση και συντήρηση των μνημείων. Αισθάνομαι αγανάκτηση γιατί όχι μόνο γίνανε νοκοκυραίοι από τη μια στιγμή στην άλλη, αλλά είναι ανίκανοι να αξιοποιήσουν αυτά που βρήκανε έτοιμα.

Καημένη Κύπρο πόσο καιρό θα βασανίζεσαι ακόμα;

### ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

• Αξίζει να σημειωθεί ότι το Βατιλί έπεσε στα χέρια των Τούρκων στις 14 Αυγούστου 1974!

• Πριν ένα μήνα περίπου (23 Ιουλίου 2009) ο Γιώργος Μπίστης σε άρθρο του αναφέρθηκε σε αυτές ακριβώς τις λεηλασίες και καταστροφές Κυπριακών θησαυρών στα Κατεχόμενα. Σύμφωνα με έκθεση που δόθηκε στην δημοσιότητα η Επιτροπή Ελσίνκι του Αμερικανικού Κογκρέσου (U.S. Helsinki Commission) μετά από ακροάσεις τις οποίες διεξήγαγε στα τέλη Ιουλίου επισήμανε την επιτακτική ανάγκη διάσωσης των πολιτιστικών θησαυρών και κειμηλίων της Κύπρου. Πρόκειται για μια πολύ ενδιαφέρουσα έκθεση της Νομικής Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου, που έδωσε στην δημοσιότητα η Αμερικανική Επιτροπή Ελσίνκι, και τεκμηριώνει τις λεηλασίες και τις καταστροφές ιερών τόπων στο βόρειο τμήμα της Κύπρου. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να την διαβάσουν στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ελσίνκι. (The 35-year-long artificial division of Cyprus has taken a tremendous toll on the lives of the people of that country. Despite clear international commitments on the importance of preserving religious and cultural heritage, hundreds of churches, chapels and monasteries in the northern part of Cyprus remain in peril. Thousands of icons, manuscripts, frescos, and mosaics have been looted from sites in northern Cyprus — many ending up on international auction blocks).

